

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszkrétivel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.
Kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely, Főter 9 szám
Telefon: 42. szám.
Hirdetéseket nem adunk vissza.
Minden garmond sor 40 fill.

A turániak.

— szept. 9.

A vitéz bolgár sereg átlépte a román határt, mint hű szövetségeseink.
Nekünk magyaroknak az, hogy a bolgárok és a törökök mellénk álltak a népek nagy csatájában, többet jelentett, mint egy-egy szövetséget. Mi sohasem látjuk úgy a dolgot, mintha a háború konjunktúrájának kihasználására alakítottunk volna társaságot, amint ellenségeink nyíltan bevallottan, ha machiavellisztikus jelszavakkal dekoráltan is, harcelliroztak ellenünk. Sőt többet tettek a fegyverbarátságban, mint az ös veszély ellen küzdők egy-egy utaltságát, akik egymásnak hátkukat, hogy szembe nézessenek a minden oldalról támadóknak. A mi összetartozandóságunkat még a közös lét vagy nem lét kérdésnél is mélyebbről tápláló gyökereknek éreztük, a melynek szálai népvándorlások betemetett országutjai mentén összekapcsolódnak az ősi Turánba.
Egymást elvesztett és megtalált testvérek ölekezése a mi találkozásunk, amelynek bensőséges szent öröméhez az, hogy a megpróbáltatás legnehezebb óráiban történt, az antik tragédiák magyszerűségét és a bibliai megváltó csodatettek felszabadító értékeit adja kíséretül. A bolgár, török és magyar, a három turáni törzs, a világháború legvitézebb és legbékésebb harcosai, az ősi, szegény fajták igénytelenségével és értelmességével, a született nemesség hevével és helytállásával, a keleti szivemberek szeretetével

a föld, a folyó, a határ, hajlék, a család iránt, egymásra ismertek abban az órában, amikor minden erényüket napszíre hozta a szükség, mert minden szeretetükben meg voltak támadva. Ezt a három törzset ítelték halálra az ántánt diplomatai. De népek élete és halála fölött mégsem a Soninok és Bratianuk ítélkeznek. Ha igaz az a történelemben, ami igaz a természettudományokban, hogy energiaértékek nem pusztulhatnak el, akkor az erő, a teljesítőképeség e három csodálatos forrásának, aminek a bolgár, a török és a magyar bizonyult, örök életűnek kell maradnia.

Amióta a román lélekkufárok százezer számra szabadítják hazánk határaitra fölvidított és egyenruhába öltöztetett emberátlataikat, minden magyar a törökök és a bolgárok felé fordult, Nagy Németország segítségével biztos volt, hiszen a monarchiával katonai szempontból szinte egyet jelent. A törökök, akiket nem kötött semmiféle mellékintet, haladéktalanul mellénk állottak. Bulgária azonban nem fejthette ki magát azonnal az utolsó Balkán-háború megegyezéseinek paragrafusápjai közül. Voltak, akik csalódottan le is mondtak már arról a reményről, hogy ebből a legujabb veszélyből is ki fogja részét venni megtalált testvérünk. És csak azok, akik számokon, körülményeken, megfontolásokon túl a népek kielemezhetetlen rokonérzéseiben, vérségi kötelékek homályos ösztönzésében hisznek, érezték bensőjük bensejében, hogy a bolgárnak mellénk kell állania és velünk kell győznie.

várja s ahol oly csend, oly béke és szelidség uralkodik, mint sehol a világon.

— Az ezredes ur hivatja — szólt ismét az egyik ör durva nyelven.

— Mit akar tőlem? — riadt fel álmodozásából a fogoly s kérdőleg tekintett a két orosz katonára.

— Nem tudjuk. Csak megparancsolta, hogy kísérik hozzá.

Mit akarhat tőle az ezredes, hisz nem csinált semmi rosszat, még csak a szokást se kísérelte meg, holott a szökést foglalkozott a gondolattal, mennyit foglalkozott a gondolat, hogy milyen jó volna haza menni, egy pillanatra benézni a piros muskátlis szűk kis ablakon s odakuporgva édes anyja ölébe, hosszan... hosszan sírni. Mert a fogoly fiatal, jóformán még gyerekember volt, ki jőformán még gyerekember volt, ki jőformán ment a harcra, hogy hazá-önként ment a harcra, hogy hazá-ját szolgálja, míg egy évi küzdelmes, de dicsőséges harc után számtalan társával foglyul esett s ide hozták őket a messzi szibériai pusztaságra, ezer és ezer mértföldre Magyarországtól.

— Mi az ön foglalkozása, hadnagy ur? kérdezte tőle az öreg ezredes, mikor betette maga mögött az

Egy esztendő a közkórház életéből.

Dr. Chudovszky Móric beszámolója.

— szept. 9.

A Zempléni vármegyei „Erzsébet” közkórház 1915. évi működéséről kiadott jelentés fekszik előtünk. Egész könyv az, amelyben dr. Chudovszky Móric igazgató főorvos számot ad arról a tevékenységről, amelyet az utóbbi háborus évben fejtettek ki a kórház orvosai és tisztviselői. A legapróbb részletekre kiterjedő figyelemmel ad számot dr. Chudovszky arról a hatalmas munkáról, amely bálmulatba ejtett mindnkít.

Mindig csodálói voltunk a dr. Chudovszky és orvostársai működésének, de akkora eredményeket mi sem reméltünk a mi aránylag nem nagyszabású kórházunktól, amilyenekről dr. Chudovszky Móric jelentésében számot ad. Emberfeletti munka és a haza védelmében megsebesült hősök iránti rajongó szeretett válthatott csak ki ekkora eredményeket.

De álljon itt a dr. Chudovszky jelentésének egy részlete, amely minden dicsőretnél ékeesebben bizonyítja az elért eredményeket.

A világháború összes borzalmai csak tovább tartottak s a közkórház üzése ehhez képest a helyi viszonyok szükséglete szerint alkalmazkodott.

Arról szó sem lehetett, hogy viszonyainkon javítsunk. Csak annyit próbáltunk elérni, hogy a legnehezebb b-szerzési viszonyok között az élelmezést rendszerben fenntarthassuk, kötszer, fehérnemű és butor fogyásunkat pótoljuk.

Mindaddig, amíg az oroszokat Felsőzemplénből ki nem verték és a helybeli megfigyelő üzembe nem lépett, a közkórház kívánta ellátni a

iroda ajtaját s katonás magatartással megállt előtte.

— Festő vagyok, ezredes ur — felelt a fogoly nem csekély kíváncsisággal.

— Ugy? ... És arcképeket is tud festeni?

— Csakis azt, ezredes ur.

— Nos jó. Holnaptól kezdve lakásomba költözik. Kap külön szobát, rendes kosztot és ellátást, de a feleségem arcképeket megfesti, még pedig a lehető legszebben. Meggyeztünk?

Meg!

Másnap a fogoly csakugyan az ezredes lakásába költözött, hol számára a legkényelmesebb otthont rendezték be. Az ezredesnek családja nem volt. Ő és felesége éldegéltek ketten a nagy kastély első emeletén, míg a földszintet más orosz tiszt lakták. Felesége már öreg matróna volt, közel járt az ötvenhez, de mintha nem is orosz vér csörgedezett volna ereiben, mert oly jóságos arca és szerelme volt, mely egyáltalában lid tekintete volt, mely egyáltalában nem ily környezethez való. Haja gancem ily környezethez való. Haja gancem ily környezethez való. Haja gancem ily környezethez való.

arcán pedig a hajdani szépség nyomai még ma is látszottak. Mikor az öreg ezredes a fogoly hadnagyot be-

már tovább nem szállítható nehéz sebesülteket. Evvel eltelt a négy első hónap. A második négy hónapban a visszaradott s esetleg máshonnan ide szállított megyénkbeli sebesültek orvoslásával foglalkoztunk. Az utolsó négy hónapban már a polgári betegek ellátására is jutott hely.

Ha a megelőző tizenegy esztendő üzemét összehasonlítjuk, ugy nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy a háboru második esztendejében is helyt állani iparkodtunk.

A közkórház 1905. év május 1-én nyílt meg 206 ágygyal, a kezdet nehézségei dacára átlag naponként 212 beteget ápolt. Már azon évi jelentésében azonnal jeleztem, hogy közkórházunk szűkre épült.

1906. évben 20 ágygyal szaporítottuk a férfi helyek számát s így 226 ágyon átlag naponként 244 beteget ápoltunk.

1907. évben nyílt meg a zsidó kórház 20 ágygyal és Molnár János dr. elmebeteg telepe 10 férfi helygel, vagyis 256 férfi helyen átlag 283 beteget orvoslottunk naponként.

1908. évben az elmeosztály ágyainak megszorításával a férfi helyek száma 280-ra ment és ezeken naponként átlag 292 beteget kezeltünk.

1909. évben az ágyak számát tizessel szaporítottuk s 292 ágyon naponként átlag 297 beteget ápoltunk.

1910. évben az ágyak számát fel-emeltük 306-ra s azon átlag naponként 311 beteget orvoslottunk.

1911. évben az ágyak számát fel-emeltük 310-re s azon átlag naponként 319 beteget orvoslottunk.

1912. évben az ágyak számát fel-emeltük 330-ra s azon átlag naponként 334 beteget kezeltünk.

1913. évben az ágyak száma 330 maradt s azon átlag naponként 338 beteget kezeltünk.

1914. évben az ágyak számát 345-re emelve, azon átlag naponként 359 beteget orvoslottunk.

1915. évben az ágyak száma 345 maradt s azon átlag 352 beteget orvoslottunk. A belosztályt s a többi osztályok női kórtermeit s az idegosztály két termét mind sebesült katonákkal töltöttük meg. Ilyen módon kórhá-

mutatta neki, különös, sötétszínű szemei mintha egy pillanatra megbentek volna s barátságosan szorított vele kezét.

— Hozta Isten nálunk!

Ebben a három szóban a fogoly tisztnek benne volt már a sorsa. — Szinte csodálkozott s önmagától nem egyszer kérdezte, minek tulajdoníthatja azt a rendkívüli figyelmet, a mibe itt része van s egyáltalában, hogy jutott az ezredes arra a gondolatra, hogy felesége arcképeit vele festesse meg? A eselődés minden szavát parancsnak vette, az öreg ezredes vacsora után el-el kvaterkázott vele, neki pedig mesélnie kellett Magyarországról, Budapestről, a szöke Timaszáról, a dunaparti apró halászmokról és sok egyéb dolgokról, mit leginkább az öreg asszony hallgatott figyelemmel, de soha közbe nem szólt. Asztalbontás után leültek kártyázni, amiben az ezredes mester s szinte szenvedélyes játékos volt. A fogolynak jól esett a csendes családi kör s nem egyszer meghatotta az ezredesnél apróbb figyelmessége, ki iránt önkéntelenül is valami különös vonzalommal viseltetett. Az arcképfestés pedig haladt gyorsan és szépen. A fogoly

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Az ezredes felesége

A Zemplén számára írta:

Dinyés Árpád.

I.

Mikor a két szuronyos ör felszólította a foglyot, hogy kövesse őket az ezredes irodájába, az ép a tó partján ült és nézte a vizet. Nézte, amint a hulló faleveleket felkapja az ár s vízi messzire, ki tudja melyik szögletébe a nagy világnak. Vagy talán nem is a vizet nézte, csak a szeme pibent a haragos hullámokon, amelyek zugva, morogva siklottak el mellette, hogy elvigyék a sóhajt, a gondolatot haza, valahova Magyarországra. Hosszu, fekete haja a szemöldökéig ért, hófehér arcán ott volt a sok nélkülözés és szenvedés nyoma, szeméi pedig, azok a különös, sötét szemek, szokatlan fényben égtek s visszatükröződött bennük a bánat és szomorúság. Haza gondolt, arra a fanyar kis házra, ahol öreg édesanyja

zunkban 130—150 nehéz sebesült ellátásáról gondoskodhattunk mindaddig, amíg e nagy szükséglet fennállott. Az év vége felé 80—90 katoná egyént ápolunk átlag naponként. Ha a vármegyénk vezetősége ily viszonyok mellett a kórház további kifejlesztését szükségesnek tartja, az csak előrelátásnak tulajdonítható. Egy harmaddal több beteget ápolni naponként ugyanazon a férő helyen, ez a végső pont, ameddig egy közegészségügyi intézet betegekkel foglalkozhat.

Már a rendes viszonyok között is a beteglétszám javarészt súlyos betegek képezik. A háború kitörése óta 130—150 nehéz sebesült ellátása lett a feladatunk, akiknek a téli időben meg kellett adni a kellő mennyiségű tiszta levegőt, tiszta ruhát s ágyneműt, ételmezést akkor, amikor Zemplénvármegye felső része harcok között volt. Az ápoló, az orvosi és tisztviselő személyzet a legnagyobb erőmegfeszítéssel, kitartó buzgó munkájával, a melynek egyrészt önkéntes ápolónk végezték, sikerült a kórházban e fontos egészségügyi követelményeknek megfelelni. Meggyőződött erről személyesen a honvéd- és belügyminiszterünk is.

Örömteli büszkeséggel visszük a nyilvánosság elé dr. Chudovszky Móric törzsorvos, kórházigazgató e beszámolóját, melynél különbséget az ország egyetlen városa sem dicsekedhetik. Csak a Chudovszky képessége, szorgalma volt képes ilyen eredményre és csak az ő akaraterője fogja tudni a mi kórházunkat a vidéki kórházak között legelső helyre emelni.

A VILÁGHÁBORU.

A sajtóiroda hiteles távirati jelentése.

Nagy harcok Erdélyben.

Budapest, szept. 8.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti: Keleti hadszíntér:

Románia elleni harcvonal: A Petrozsény-Hátszegi út mindkét oldalán tegnap délután óta harcok vannak folyamatban.

Csikszeredától nyugatra csapatainkat tulerőben lévő ellenes támadás elől a Hargita-hegységre vettük vissza.

hadnagy már több mint két hete dolgozott rajta szorgalmasan s az ezredesné nap-nap után pontosan megjelent szobájában, hol órákon át türelmesen ült és tűrte, hogy a tiszt kutató pillantásaival örökítse meg arcát a fehér vásznon. A kép így már majdnem készen is volt, csak ép a szem, az a különös, nagy sötét szem kívánt még némi javítást, mert ezt a piktor eddig nem tudta élethűen eltalálni.

— Asszonyom, talán egy kissé barátságosabban nézzen, ne oly szúrós, kutató pillantásokkal — szolt egy nap a tiszt az ezredesnéhez, mikor ép azon fáradozott, hogy szemének különös tekintetét vásznára vetítse.

Az ezredesnének a tekintetében csakugyan volt valami álmódzó, fájt nézés s szemei ilyenkor oly különös, szokatlan tűzben égtek, amit lefesteni ember sohasem lesz képes...

— Pihenjünk egy keveset — szolt az ezredesné — tegye le az ecsetet és beszéljünk, ugyis elfáradtunk mindketten.

— Ahogy parancsolja, asszonyom — volt a válasz s a hadnagy cigarettára gyujtva leült vele szemben s mindketten hallgattak. A kínos cse-

Károly főherceg harcvonal: A kárpáti és keletgalicai harcok nem csökkenő hevességgel folynak. Különösen nagyon elkeseredettek voltak a harcok Halicsól keletre. Itt az ellenség háromszor ismételte meg eredménytelen támadását. — Valamennyi állásunk birtokunkban van.

Olasz hadszíntér.

A tengeremléki harcvonalon a Monte San Gabriele és a Dolnyerg, a tiroli hegyvonalon a Travignolótól és a Fleurs-völgytől délre levő állásaink tartós ágyutüz alatt állottak. Valmorbiától keletre csapatainknak egy sikerült vállalkozása 55 foglyot eredményezett.

Délkeleti hadszíntér.

Gyengébb ellenséges osztagokat, amelyek átkeltek a Vojusán, biztosító osztagaink újból visszazűtek a déli partra.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese

Szerb katonák a román hadseregben

Beszélgetés Windisch Rikárd száz képviselővel.

A „Zemplén” tudósítójától. Temesvári személyvonat, szept. 2.

Windisch Rikárd képviselővel egy jelentéktelen szíveség folytán csupa véletlenségből ismerkedtem meg a vonaton. Kérdésemre volt szíves felelni s elmondotta, hogy ő is menekült, családjával együtt. A román betörés hallatára családját egy már mozgó lokomotív vette fel, míg saját magának a folytonos lövöldözés miatt már nem volt ideje felülni, tehát csak a mozdony hátulsó lecsúgoló láncaira kapaszkodott fel, ahol élet-halál között lebegve, lógva tette meg az utat. Minden bevezetés nélkül rátért, hogy nemcsak biztos hallomásból tudja, de az előnyomuló románok között saját maga is látott szerb katonákat, kik valószínűleg még régebben mehettek át Romániába.

det végre az ezredesné törte meg:

— Mondja csak Dezső — ugy-e megengedi, hogy így szólítsam — tehát mondja csak élnék még szülei? Sohase beszélt róluk...

A fogoly hadnagy homlokán mély barázdák képződtek s alig hallhatóan sóhajtott.

— Csak szegény öreg anyám él, apám még gyerekkoromban meghalt, jóformán alig ismertem.

És beszélt sokat az ő áldott lelkű jó édes anyjáról, ki éjjel-nappal kéri az Istent, hogy az ő egyetlen fiát segítse haza, hogy mennyire szereti édes anyját, hogy az életét is feláldozná, ha csak egy pillanatra láthatna. Beszélt hosszan, szívrehatóan, aztán leverte cigarettájáról a hamut s az ablak mélyedésnek fordult... Kint már alkotódott s a nagy szibériai pusztaságon lassan hulldogált a hó...

— Szegény Dezső — szolt hozzá az ezredesné halkán — ne szomorodjon. Jó helye van köztünk, nem bántja senki s mi is úgy tekintjük, mint családtagot, mintha csak gyermekünk volna...

— Hisz ép ez az. Eszembe jut, hogy otthon is minden ilyen, amilyen

— Tulajdonit ennek valami komolyabb fontosságot, képviselő ur? — kérdeztem tőle.

— Egyáltalában nem. Szerbiának az offenzíva után mintegy 40.000 katonája lehetett, kik részint sebesülve menekültek meg a hadifogságtól. Ez a szám azóta már a felére apadt, mivel sok katona van közöttük, kik magukkal már tehetetlenek. — Ugyanis utalok itt azokra a 60—65 éves aggokra, kiket Szerbia az utolsó pillanatokban soroztatott be. Nemcsak ezek, de még a fiatalabbak is annyira erőtlenekek és agyon vannak esigázva, hogy ily emberekkel komoly harcra keveredni abszolúte nem lehet. — Ez csak számnak sok, erőre kevés, tette pedig: semmi.

— De talán helyiszolgálatra mégis jobban használhatja őket Románia?

— Uram! — legyintett kezével a képviselő — Szerbia már régen kiábrándult minden komolyabb harcából. Hadseregének eme roncsait is csak a jóbarátság látszatáért engedhette át, mert ő tudja a legjobban, hogy ezekkel elérni semmit sem lehet.

Ezekután szívélyesen elbucuzott tőlem és mialatt családjával magára hagyta, a menekültekkel telt vonatunk gyorsan robogott a magyar főváros felé...

Dinyés Árpád.

A lisztellátás végleges rendezése.

Három hatósági üzlet nyílik.

— szept. 9

Egyik utóbbi számunkban említettük, hogy a város közönségének lisztellátása körül gyökeres változások fognak történni, amelyek hivatva lesznek megszüntetni és egyszersmindkora lehetetlenné tenni az eddigi bajokat.

Legfőbb baja az eddigi liszthiánynak az volt, hogy a liszt árusítása a kiskereskedőkre volt bízva és így a liszt kimérése ellenőrizhető nem volt. Oriási arányokban szervezett ellenör-

itt, hogy otthon is szeret anyám, mint itt s ekkor...

— S ekkor? kérdezte az ezredesné, de már nem tudta befejezni, amit mondani akart, mert hangja remegett, mintha megcsuklott volna s felállt és a tisztához lépett:

— Tehát nagyon szereti az édes anyját?

A fogoly kérdőleg emelte rá sötét szemét, de nem szolt. Lelkében vihar tombolt, csak várt, várt, hogy ki fog belőle törni a visszafojtott bánat, de a férfiakaraterő erősebb volt.

— Nézzén reám, Dezső — szolt az ezredesné ismét halkán — nézzén rám és igérje meg, hogy elfogadja segítségemet.

— Nem, asszonyom, nem ígérek semmit. Önnek már ugyis nagyon sokkal tartozom.

— De én akarom. Magának meg kell ígérnie, hogy elfogadja segítségemet — szolt az ezredesné olyan hangon, mely semmi ellentmondást nem tűr.

— Milyen tekintetben? — kérdezte a fogoly csendesen.

— Visszavezetem édesanyjához.

zessel is szinte lehetetlenségnek tűnik fel több mint száz üzlet ellenőrzése, de teljesen esődött mondott az ellenőrzés nálunk a közlemezési ügyosztály nagyon is kezdetleges szervezete mellett. Az ellenőrzés e hiányának szinte természetes következménye volt azután, hogy a kiskereskedők egy tekintélyes része visszaért a helyzettől és — aminek háboruból számos példáját láttuk — a szegény emberek éhségéből tőkét csináltak maguknak.

Rájöttek ugyanis arra, hogy a kiadott lisztmennyiségnek csak nagyon kis része jut megfélelő módon a közönségnek, mert egyesek a liszt jelentékeny részét megtartották és később titokban jóval maximális áron felül bocsátották áruba. Sőt akadnak olyanok is, akik a jogtalanul megtartott, a közönség szájától elvont lisztet idegenbe való szállításra értékesítették.

Ezen a tarthatatlan állapotot segitendő, a közlemezési bizottság — amint azt már megírta a Zemplén — a lisztárusítást átmenetileg a liszt-nagykereskedőkre bízta mindaddig, míg az egész lisztellátást teljesen hatóság kezelésbe nem veheti. A közlemezési bizottság ugyanis

három hatósági kezelés alatt álló üzlet felállítását tervezi, a melyben hatósági alkalmazottakkal állandó ellenőrzés mellett fogja a lisztet árusítani. Egyben hatóságilag fogja szervezni a kenyéreladást is olyanformán, hogy csak a hatósági üzletekben szabad majd kenyeret árusítani.

Az előkészítő munkálatok már befejeződtek. Legközelebb már megjelenik a hatósági alkalmazottak fel-fogadására a pályázati hirdetmény is. Minden hatósági üzletben egy üzletvezetőt, egy ellenőrt, egy elárusítókat és egy szolgát fognak alkalmazni. A lisztárusításnál mindenkinek jelentkezni kell és mindenkinek jelentkezés sorrendjében fogják a lisztet kiadni.

Tervbe van véve azonkívül a városi közlemezési központi áruaktár hatósági kezelésbe való vétele is. Sőt attól sem idegenkedik a közlemezési bizottság, hogy — amennyiben szükség merül fel rá — az egyelőre esu-

Talán sikerül, talán nem, ma még nem tudom, de bízva a gondviselésben, erős a hitem, hogy mihamarabb otthon lehet abban a kis házban, a melyről oly sokat mesélt. Tudom mi a szeretetet, tudom mit jelent az, ha egy anya hosszú ideig nem láthatja gyermekét... Átörzöm a maga hágnatát s szomorúságát, hisz valahánem is volt egy fiam én is szerettem... szinte imádtam, de már nincs. Tehát igérje meg, hogy elfogadja segítségemet.

A fiatal tiszt nem tudott válaszolni. Az első perében mintha kétkedtet volna, de midőn rávetette tekintetét az öreg asszony jószágos arcára, minden kételkedése eltűnt s meghatóltan csak ennyit birt mondani:

— Asszonyom, nehéz feladatra vállalkozik. A másik pillanatban pedig megcsókolta az ezredesné kezét s arra véletlenül egy könyecseppet tett.

Es az ezredesné a könyecseppet nem törölte le...

pán lisztárusításra üzleteket fejlesztési és közlemezési cikk áru Rövíd időn be rendet teremtenek valószínűleg minde leti cikk árusítása csak a régóta vajdását kell rendezni a szükséges előint város közönségét látó bolgár kertés kor aztán nyugodt következő új gazd Ujhely város közö fog hiányt szenved

Izgalmas

Az elmeosztályról

Izgalmas ha mesek kedden e ban a Szécheny többszörösen bü nek nyilvánított kött a kórházba larmával a főnt Balázs Istv ita a város mosztévőinek. A ült lopásokért óta csak 1—2 fogházat, amig ritette a rendő a rendőrségi z kiszabadulhass is ekkor kerék őrség csakham kir. ügyészség A megind

rán azonban Balázs épelmé az orvosok ho gyengeelméjü litották az Er osztályára.

Balázs az csendesen vis orvosainak és ez sikerült is teget, több t kára használ Csak erre vá len pillanatb kirendelt apo — meglapul a többi bete szén foglalk falon és me

Termész indultak. D keresték az nem tudtak este aztán e került. Ugy sétálva félr nyitott abla nézett a ké vendégekné bokéhoz ha zótt gyanu ték, hogy rab és ezé nek, hogy Balázs

rendőrtér l eredt abba rendőrtér reket oldh mitott. H kor látta, ber futás rendőrtér után vete

Izgal láza a Sz hirtelen k llona-utca pincér az volt. A g utcák sar nak meg

ber 9.
nek tünik
lenőrzése,
az ellen-
si ügyosz-
szervezett-
e hiányá-
vetkezési-
sikerese-
visszaél a
háboruban
a szegény
náltak ma
a, hogy a
csak na-
elő módon
ések a listá-
ották és ké-
mális áron
Söt akadtak
oul megtar-
elvont listá-
ra értékesi-
llapoton se-
bizottság —
Zemplén —
eg a listá-
mindaddig,
teljesen ha-
eti. A köz-
nis
elés alatt
tervezi,
kalmazot-
rzés mel-
árusítani.
ogja szer-
is olyan-
hatósági
id kenyé-

Algalmas hajsza a Széchenyi-téren.

Algalmas hajsza lettek figyel-
kedden este 10 óra táj-
a Széchenyi-téren járókelők. Egy
közösen büntetett és elmebeteg-
nyilvánított gonosztevő megszö-
kórházból és ezt kergették nagy
a főútcán végig.
Balázs István egyike volt évek
a város legveszedelmesebb go-
sztevőinek. Állandóan a fogházban
lopásokért és betörésekért. Évek
csak 1-2 hónapra hagyta el a
fogházat, amíg újabb kérelem nem ke-
rtette a rendőrség büneiért. Legutóbb
rendőrségi zárkát gyújtotta fel, hogy
szabadulhasson fogságából. Sikerült
akkor kerekelt oldania, de a rend-
ség csakhamar elfogta és átadta a
bírói ügyésznek.

A megindult büntető eljárás so-
n azonban kétségek merültek fel
Balázs épelméjűsége iránt és — mert
az orvosok hosszabb megfigyelés után
gyengeelméjűnek mondták — beszál-
ították az Erzsébet kórház elme
osztályára.
Balázs az elme osztályon nagyon
csendes viselkedett, hogy megnyerje
orvosainak és ápolóinak bizalmát. És
sikerült is neki. Mint csendes be-
teget, több társával együtt kerti mun-
kára használták a kórház udvarán.
Csak erre várt Balázs. Egy észrevét-
len pillanatban — mikor az őrzésre
kirendelt ápoló mással volt elfoglalva
— meglapult a fal mellett és amikor
a többi beteget az udvar más ré-
sén foglalkoztatták, átmászott a kö-
falon és megszökött.

Természetesen rögtön keresésére
indultak. De vagy egy hétig hiába
keresték az ápolók és rendőrök,
nem tudtak nyomára akadni. Kedden
este aztán egészen véletlenül hurokra
került. Ugy 10 óra tájban a főútcán
átálva félrehúzta a „Club“ kávéház
nyitott ablakának a függönyét és be-
nézett a kávéházba. Az ablaknál ülő
vendégeknek nyomban feltűnt a ra-
bókéhoz hasonló daróc ruhába öltö-
zött gyanús külsejű ember. Azt hit-
ték, hogy a fogházból szökött ki egy-
rabb és ezért odakiáltották a pincér-
nek, hogy szaladjon rendőrért.

Balázs, mikor meghallotta, hogy
rendőrért küldik a pincért, futásnak
erredt abban a hitben, hogy amíg majd
rendőrért szaladnak, ő könnyen ke-
reket oldhat. De ezuttal rosszul szá-
mitott. Heimlich Dezső pincér, ami-
kor látta, hogy a gyanús külsejű em-
ber futásnak erredt, ahelyett, hogy
rendőrért szaladt volna, a menekülő
után vetette magát.

Izgalmas hajsza indult meg. Ba-
lázs a Széchenyi-téri kert mellett egy
hirtelen kanyarulattal a gr. Somogyi
Ilona-utca felé vette útját, a derék
pincér azonban mindenütt nyomában
volt. A gr. Somogyi Ilona és Andrásy
utca sarkán végre sikerült Heimlich-
nak megközelíteni és hátulról hirtel-

len elgáncsolni a menekülőt. Balázs
arccal a földre bukott, Heimlich De-
zső rávetette magát és nyakát szo-
rítva addig tartotta a földön, amíg a
hirtelenében előhívott rendőrök oda
értek.

Balázs még ekkor is menekülni
igyekezett, de a rendőrök most már
vasmarokkal fogták és tették kocsiba,
hogy a rendőrségre szállíthassák. Reg-
gelig a rendőrség zárkájában volt be-
csukva, szigorú őrizet mellett, reggel
pedig a kórház elme osztályára
szállították vissza, ahol most már
szigorú felügyelet alatt tartják a meg-
rögzített és az elmebetegséget — úgy
látszik — csak szimuláló gonosztevőt.

HIREK.

Talán az újságíróknak van a
legnehézebb serepe a háboru
alatt. Szegény, már maga sem tudja,
mit szabad megírnia, mit nem.
Ezenkívül a közönségnek is meg-
van a maga különleges kívánsága
a lappal szemben. A publikum egy
része haragosan követeli, hogy az
újság huzza nyársra, törje karóba,
vésse máglyára a termelőket, akik
kiuzsorazzák a népet. A termelő
előfizetők viszont haragos leveleket
írnak a szerkesztőségekhez: „Mi-
ért bántanak bennünket folyton? !
Drága a munkás, drága a eszma,
drága a takarmány, mi sem adhat-
juk olcsóbban a portékánkat.“ — A
szabó magából kikelve követeli a
szerkesztőtől, hogy leplezze le a
susztert, aki 30 koronáért talpal. A
suszter összeszorult kézzel beszél a
szabó uzsorájáról, aki 200 koronát
kér egy rend ruháért. A szentimen-
tális aggszűz novellákat követel,
mert őket nem érdekli a háboru. A
kávéházi stratégia azt követeli, hogy
jó harctéri hírről szolgáljon a lap.
A másik régi előfizető ellenben
mégiesen kér, hogy mit bolygat-
tuk Romániát? A másik azt mondja,
hogy az újságok csinálták meg a
román háborut is. Az sem ritkaság,
hogy az előfizető lemond, mert a
lap rosszul van szerkesztve; nem
hoz se békekötést, se győzelme-
ket. És az újságíró maga is elhiszi néha,
hogy ő az oka, amiért nincs béke,
nincs szenzációs házasságtörés, haj-
meresztő rablógyilkosság, érdekes
égitűnemény, még egy gorlicei át-
törés se, hogy ő a hibás, amiért
nincs elég szedő, aki kiszedje a tár-
nincs elég és hogy mulasztás terheli a
papirellállítás körül is. És törli a
fejét, hogy miről írjon hát? Végre
talál egy témát, de éppen akkor
hozzák az egymillióháromezreze-
hezük miniszteri rendeletet, hogy ar-
dól sem szabad írni. És végül a
lap mégis megjelenik, amin sok-
szor az újságíró csodálkozik a leg-
jobban.

Adományok az erdélyi
menekülteknek. Alig pár napja,
hogy megjelent a polgármester
felhívása, melyben lakást és anya-
gi támogatást kér erdélyi mene-
külték részére és máris jelenté-
keny azok száma, akik siettek
támogatásukat erejükhez mérten
felajánlani. Egymást érik a beje-
lentések a menekültek elhelye-
zését illetőleg és jelentékeny
azok száma is, akik sietnek anya-
gilag támogatni az otthonukból
kiűzött véreinket. Szerkesztősé-
günkhöz eddig a következő ado-
mányok érkeztek:

Dr. Nyomárkay Ödön és neje	50 kor.
Dr. Ligeti József	40 „
Tüchler Fülöp és neje	10 „
Varga Teréz	3 „
összesen	103 „

Kérve kérünk újból minden-
kit, hogy segítse mindenki tehet-
sége szerint székely testvéreinket,
akik most értünk kénytelen-

nek átszenvedni a számkivetés
minden keserűségét. Hozunk meg-
értük minden áldozatot, hogy méltó
híre keljen újból ennek a város-
nak, amely soha sem vonta meg
támogatását az arra szorulóktól.

Katonai kitüntetések. A király
elrendelte, hogy az ellenséggel szem-
ben tanúsított vitéz magatartásukért
legfelső elismerése adassék tudtul
Winkler Szilárd 10. honv. gy. e. szá-
zadosnak és Schweitzer Péter honv.
tűzér hadaagnak. — Ligeti Béla
állatorvos a koronás aranyéremke-
resztet kapta a vitézségi érem szal-
lagján.

Vármegyénk az erdélyi mene-
kültéknek. Királyhelmezi dr. Wein-
berger József orvos 300 koronát küld-
ött a vármegye főispánjának az er-
délyi menekültek részére. A főispán
ezuton is köszönetet mond az ado-
mányért.

Ne adjuk el idej borain-
kat. Az utóbbi napokban láthatóan
élénkebb lett a város. A borke-
reskedők egész tömege érkezett
ide, hogy az ezidei bortermést
jó előre biztosítsák a maguk ré-
szére. És úgy hírlik, hogy sokan
el is adják boraikat olcsó áron.
Illetékes helyen szerzett informá-
ciók alapján közölhetjük, hogy a
bor ár ez évben jelentékenyen
emelkedni fog. A hegyaljánál jó-
val gyengébb pozsonyvidéki bo-
rokat már most literenkint 2 ko-
rona árban vásárolják hordó nél-
kül. Figyelmeztetjük tehát a hegy-
aljai szőlőtermelőket, hogy boraikat
egyelőre ne adják el, hanem saját
érdeklükben várják be a borárak vég-
leges kialakulását.

Október 1-én kezdődik a gim-
názium iskola éve. A főgimnázium
igazgatósága közli, hogy a vallás-
és közoktatásügyi miniszter rendele-
telében a tanév október hó 1. nap-
ján kezdődik. Ennek következtében a
folytatólagos beírások (az I. oszt. ki-
vételével) a javító- és magánvizsgá-
lok szept. 29 és 30-án lesznek.

Mindent a hadseregnek! A
honvédelmi miniszterium Hadsegélyző
Hivatala a hadsereg részére szükséges
olajok pótlására az olajtartalmu mag-
vakat begyűjteti. Kéri a nagyközön-
séget, hogy az olajtartalmu magvakat,
a barack-, napraforgó-, tök- és szilva-
magvakat szeretetadományképen mi-
nél nagyobb mennyiségben beküldeni
sziveskedék. Különös nagy súlyt he-
lyez a hivatal a lekvár- és pálinkafő-
zésnél visszamaradt szilvamagvakra.
Egy kis áldozatkészséggel ezeket erő-
nyersanyag megteremtésében segédke-
zik az, aki e rendes körülmények kö-
zött veszendőbe menő értékeket össze-
gyűjti és a Hadsegélyző Hivatalnak
Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz.
beadja. A csomagokat bármely posz-
tahivatal vagy vasuti állomás ingyen
továbbítja, ha azokat kívül „Gyógy-
növény“ jelzéssel látjuk el.

Iskolai értesítés. A nm. vallás-
és közoktatásügyi miniszter urnak
11.545. elnöki számú rendelete foly-
tán értesitem a vezetésem alatt álló
helybeli városi felső kereskedelmi is-
kola és női ker. szaktanfolyam ifju-
ságát, hogy az 1916—1917. tanévet
október 1-én nyitom meg. A javító
vizsgálatok szeptember 28-án d. u. 3
órákor kezdődnek. — A beiratásokat
szept. 28—30-án tartjuk meg, beirat-
kozni azonban lehet szept. 11—13-án
közni azonban lehet szept. 11—13-án
iratásom nem kell megjelenniük, elég
ha beküldik ajánlott levélben a bizo-
nyítványukat, a beirattási díjat és az
I. félévi tandíjat. Debreczeni Áron
igazgató.

Leszedik a kétféjű sást a kö-
zös hadsereg mindennemű épületéről.
A közös hadügyminiszterium f. évi

augusztus hó 16-án kelt 18,633. számú
rendeletével szabályozta az új címe-
reknek és zászlóknak a közös hadse-
regben való alkalmazási módját. E
rendelet szerint a közös hadsereg-
nél általában csak a kis és középci-
mer alkalmazható. Vagyis az egymás
mellett levő magyar és osztrák címer,
melyet a Habsburg címerpajzs köt
össze. A közös intézmények megjelölésére
szánt új kis címer a parancs-
nokságok és katonai hatóságok írás-
beli szolgálati ügyeiben használatos
mindenféle nyomtatványon alkalma-
zandó. Az eddig használt kétféjű sas
helyett ezentúl ez lesz a címer, melyet
az összes hivatalos kiadványokon és
hivatali pecséteken alkalmazni kell.
A dombornyomású levélzárójegyek
ezentúl csak fehér vagy piros színben
készíthetők. A közös hadsereg min-
dennemű épületének megjelölésére
ezentúl a bejáró fellett vagy mellett
el kell helyezni az új címet. A cí-
mer mellett a hadsereg szolgálati né-
met nyelvén az épület rendeltetése is
megjelölendő. A most meglévő egyéb
célu feliratok megmaradnak. A jövő-
ben azonban ilyen felirások mellőzen-
dők. A magyar szent korona orszá-
gaiban a közös hadsereg által hasz-
nált, de nem a hadsereg tulajdonában
levő épületeken a felirat a szolgálati
nyelven kívül az állam nyelvén, ma-
gyarul is alkalmazandó. A közös had-
sereg épületein eddig elhelyezett cí-
merek az új kis vagy középcímerek-
kel helyettesítendők.

Az éleltszükségleti cikkek árai
egy legújabb belügyminiszteri rende-
let alapján, kivétel nélkül maximál-
hatók. A belügyminiszter rendelete
általános felhatalmazást ad a várme-
gye első tisztviselőjének, hogy min-
dennemű szükségleti cikkek az árát
előzetesen kikért kormányhatósági jó-
váhagyás nélkül maximálhassa. A ren-
delet szerint az eladó, akár kereskedő,
vagy kofa legyen az, köteles az általa
forgalomba hozott élelmi, vagy élel-
szükségleti cikkek az árát a közön-
ség által látható helyen feltüntetni,
továbbá arra is kötelezhető, hogy a
birtokukban levő készletüket értéke-
sítsék a hatóság által megállapított
maximális áron.

Burgonya ár maximalása. A
hivatalos lap közli a burgonya árai-
nak megállapító és a burgonyának
forgalomba hozatalát szabályozó ren-
deletet. A burgonya maximális ára
100 kilogrammonként 1916 november
15-ig 14 korona, november 15-től de-
cember 31-ig 12 korona, 1917. jan.
1-től február 28-ig 15 korona, márc.
1-től 16 korona. Ezen árok válogatott,
legalább tyuktojás nagyságu, egészsé-
ges, tiszta étkezési burgonyáért köve-
telhetők. A rendelet egyttal egy
Országos Burgonya Közvetítő Iroda
felállítását rendeli el.

Zár alá veszik a szeszt. A hi-
vatalos lap pénzügyminiszteri rende-
letet közöl, mely szerint a fogyasz-
tási adó alá eső szeszfőzókben a szept-
tember hónapban termelendő szesz-
mennyiséget egészben zár alá helyezi
s a közszükséglet céljára igénybe-
vettnek jelenti ki. Ennek következté-
ben a szeszfőző-vállalatok ama kö-
telezettségei, melyeket 1916. szept.
hónapjára vállaltak, hatályukat vesz-
tik. A miniszter hivatkozik március
hónapi rendeletére, melyet a szesz-
forgalma tárgyában adott ki, majd
most pótlóan elrendeli, hogy a szesz-
finomítással nem foglalkozó szeszfő-
zők az 1915—1916. évi termelési idő-
szak végén készletben maradt zárolt
nyers szeszt legkésőbb szeptember
20-áig valamelyik szeszfinomító sza-
badraktárnak a rendeletileg megha-
tározott áron készpénzért kötelesek
átengedni. Ha ez a szesz mennyiség
husz hektoliternél nem több, akkor a
határidő október 20-ika. A rendelet
azonnal hatályba lép.

Főszerkesztő és lapfőosztályos: Ehlert Gyula
Felelős szerkesztő: Dr. Hellinger Ignác.

Árverés

lesz 1916. szeptember 12-én és esetleg következő napjain délelőtt 8 órától 12 óráig Miskolcson, a Nagy-Avas 371. szám alatt levő pinczében, a mikor is a Klenóczy Kölcsonös Segélyző Szövetkezet esődtömegébe tartozó 31550 félliteres üveg dr. Szabó Gyula-féle kintű régi asszú bor és 950 üveg szamorodni bor kerül a esődtömeg eladási szerinti ötven csoportokban eladásra.

Az árverési feltételek a Budapesti Közlönyben vannak közzételve, de alulírott tömeggondnoknál (Rimaszombat, Andrassy-utca 5. sz.) is megtekinthetők.

Kelt Rimaszombatban, 1916. augusztus 29.

Dr. Törköly József
esődtömeggondnok.

2949/1916. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Bodrogközi Gazdák Takarékpénztára és Jelzálogintézete végrehajtónak, Návert István és neje végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 4160 korona tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a királyhelmecezi kir. járásbírósg területén lévő, Kisdobra községben fekvő:

1. a kisdobrai 46. sz. betétben A. I. 1-3. sorsz. 338. 339. és 1001. hrsz. alatt foglalt Návert Istvánné szül. Iván Erzsébet nevén álló külingatlanokra 495 korona;

2. a kisdobrai 154. sz. betétben A. I. 1-38. sorsz. 68. 69. 70. 71. 72. 285. 286. 399. 400. 403. 404. 436. 437. 438/2-b. 642. 643/1. 767. 768. 769. 770. 773. 774. 775. 776. 779. 780. 781. 782. 785. 786. 787. 788. 944. 945. 946. 947. 1499. és 1500. hrsz. alatt foglalt bel- és külingatlanokból, valamint a 39. sorszám alatti közös legelő illetőségéből B/2. sziert Návert István (nős Iván Erzsébettel) nevén álló felerész jutalékra 2909 korona 50 fillér utóajánlati árban elrendelte.

Az árverést 1916. évi október hó 10-ik napján ó. 9 órakor Kisdobra község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 100%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-cz. 147. 150. 170. §., 1908: XL. t.-cz. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint a megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908: XXI. 25. §.)

Királyhelmez, 1916. évi aug. hó 17-én.

Gábrriel sk.,
kir. jbró.

Egy gyermekágy

megvételre kerestetik.

Ugyanott egy új állapotban lévő **gyermek-kocsi** eladó.
Cim: Erzsébet királyné-ntea 18.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott pénzügyi pályázatot hirdet havi 100 koronával és lakással dotált

gyakornoki állásra.

Pályázhatnak érettségivel rendelkező hadmentes egyének.

Pályázati határidő 1916. szeptember 25. — Az állás 1916. okt. 1-én foglalható el.

Bodrogközi Gazdák Takarékpénztára
és Jelzálogintézete R.-t.
Királyhelmez.

Bérbe adó

egy holtozott, padozott

raktár,

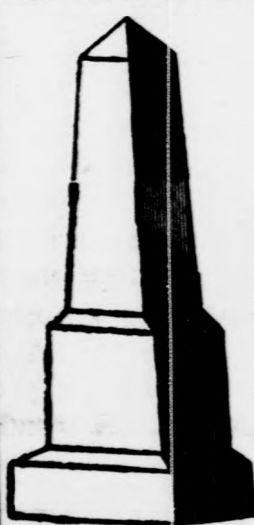
utcai bejárattal, továbbá egy 3 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből álló utcai lakás

bádoggal tetőzet alatt. — Andrassy-utca 6. szám alatt.

Kiadó lakás.

A Kazinczy-utcai 44. sz. házban egy négy szobából és mellékhelyiségekből álló lakás 1916. évi május 1-től bérbe adandó. Bővebb felvilágosítással szolgál

Dr. Kellner Soma.
ügyvéd.

Márvány, gránit, sianit labrador
és mindenféle homokkő

SIREMLÉKEK

jutányosan és a legszebb kivitelben beszerezhetők

Siegelmann H. Wolf

sirkőraktárában

Sátoraljauhely, Meczner Gyula-u. 3. sz.
a Kispiacz mellett.

Ad. 11263/1916. sz. Sátoraljauhely r. t. város polgármestere.

Pályázati hirdetmény.

Sátoraljauhely r. t. város közlemezési bizottságának határozata folytán a város által felállítandó három hatósággi lisztüzletben

1. Három üzletvezetői,
2. Három ellenőri,
3. Három elárusítósi,
4. Három szolgálai állásra pályázatot hirdetek.

Az üzletvezetői állásra csakis gyakorlott, ügyes kereskedők pályázhatnak, mivel a kiszolgálásnál ezek is közreműködni fognak.

Az eddigi működést és megbízhatóságot igazoló okmányokkal felszerelt és 1 koronás okmánybélyeggel ellátott pályázati kérvények a város polgármesterének címére legkésőbb 1916. évi szeptember hó 15-ik napjának déli 12 órájáig hivatalomnál beadandók.

A javadalmazásra vonatkozó igények a pályázati kérvényben külön kitüntetendők.

Az elkészen érkezett pályázatokat, valamint a katonai szolgálatra alkalmasnak talált egyének pályázatát figyelembe nem veszem.

Sátoraljauhely, 1916. évi szept. hó 7.

Dr. Orbán Kálmán,
h. polgármester.

Csemege szőlő eladás.

Thuránszky Lászlónál,
Sátoraljauhely Kazinczy-utca 73. szám alatt, faj szerinti méltányos árban a legkitűnőbb fajok kaphatók.

Téli aggatásra való szőlő már most megrendelhető.

Kötőgépek,
Trógépek,
Varrógépek,
Mosógépek
Kerékpárok

előnyös feltételek mellett beszerezhetőek

Bretz Gusztávnál
Sátoraljauhely, Főter 20.

Elfogadok varrógépek javítását,
Csokrokot és élővirág-koszorúkat

kiváló izléssel olesón állítok elő.

Ózondus helyen fekvő

gyümölcsös kertemet

előnyös feltételek mellett, esetleg részletfizetésre is eladóvá teszem.

Pk. 3273/1916. sz.

Hirdetmény.

A sátoraljauhelyi kir. járásbírósg közhírré teszi, hogy állítólag elveszett következő okirat: a Sátoraljauhelyi Takarékpénztár r. t. sátoraljauhelyi telepü intézet által 25195. szám alatt Stark Ilonka nevére kiállított 668 kor. 40 fill. ről szóló betétkönyv megsemmisítése iránt az eljárást Stark Samu bodrogszerdahelyi lakos kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhívja említett betétkönyv birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a „Budapesti Közlöny“-ben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt a betétkönyvet a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Sátoraljauhely, 1916. augusztus 21.

Sátoraljauhelyi kir. járásbírósg.

Pilch s. k.,
kir. járásbíró.